

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 08-БП-ПРСР/17.02.2016 г.

ДО:

Г-ЖА ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ДО:

Г-Н ВАСИЛ ГРУДЕВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

КОПИЕ ДО:

Г-Н РУМЕН ПОРОЖАНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР ДЪРЖАВЕН ФОНД ЗЕМЕДЕЛИЕ

ОТНОСНО: Увеличаване на бюджета по заповед РД09 - 781 от 06.11.2015 за прием по мярка 4.2.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ТАНЕВА, УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГРУДЕВ,

В периода на прием по заповед РД09 - 781 от 06.11.2015 г. бяха подадени близо 588 проекта по под мярка 4.2 от ПРСР 2014 - 2020 г. с обща сума на заявената безвъзмездна финансова помощ над 810 млн. лева по данни от страницата на ДФ "Земеделие". Към момента, на тази база вероятно средствата съгласно бюджета по въпросният прием ще достигнат само за около 1/4 от всички подадени проекти.

Съгласно т. 4 от заповедта за прием номер РД09 - 781 от 06.11.2015 г. е предвидена възможност за увеличение на финансовата помощ, което считаме, че при така създалата се ситуация е крайно наложително, като нашето предложение е да се използва **целия наличен по подмярката бюджет** за целия период на прилагане на програмата, вместо да има второ отваряне на приема по мярката в края на 2016 г.

Аргументите в полза на нашето предложение са следните:

- 1) **Наличие на много проекти в приоритетни сектори, които е по-добре да се финансират сега отколкото по-късно във времето** – подадените близо 600 проекта в първия прием на 4.2. показват не само големия интерес към мярката, но говори и за голяма подготовка и усилия от страна на всички ангажирани в процеса – кандидати, доставчици, консултанти, архитекти, проектантите, технолози, енергийни одитори и администрацията, а тепърва и администрацията ще положи големи усилия за обработката на подадените заявления за подпомагане. Разпределянето на целия заложен бюджет за мярка 4.2. ще оправдае положените усилия за подготовката на множество проекти в приоритетен сектор. В допълнение, голяма част от проектите са подадени от реални фирми, съществуващи към момента и развиващи своята дейност в **приоритетните сектори**, които се нуждаят от ясен сигнал, че тяхната дейност ще бъде

подкрепена, а не за пореден път редица проекти в приоритетните сектори да останат под чертата, както се получи по мярка 4.1. Доказателство за това е, че над 90% от проектите на структуроопределящи предприятия, които са наложени имена на пазара, плащат данъци и създават и поддържат работна ръка, са с точки в порядъка от 42-55 т. Очакванията са, че за проекти с такива точки няма да има средства.

- 2) **Новосъздадени дружества** – голяма част от проектите, които събират 60+ точки са подадени от новосъздадени фирми, регистрирани в края на 2015 г., които до този момент не са развивали никаква дейност. Проектите на тези фирми са структурирани така, че да попадат в приоритетните сектори и общини, и те ще усвоят голяма част от наличния ресурс, с което ще се лишат реалните действащи фирми в приоритетните сектори от финансиране. Проектите на тези новосъздадените дружества са по-рискови за програмата, защото те по-трудно биха осигурили финансиране на проектите си – такава е статистиката и за проектите по мярка 123. Това обрича не само отхвърлените проекти на действащите фирми на този етап, но и изпълнението на мярката и усвояването на бюджета по нея. Очакванията, базирани на исторически данни, са че половината от проектите на ново стартиращи фирми няма да се изпълнят. Обръщаме внимание и на риска за постигане на устойчивост на проектите, подадени от нови дружества. Спецификата на дейностите по под мярка 4.2 и силно конкурентните пазари на продуктите от допустимите сектори по нея, обуславя наличието на достатъчен финансов ресурс, модерни и ефективни технологии за производство и съхранение, наличието на суровинна база с подходящо качество и количество, управленски екип със значителен опит в организацията на производството и реализацията на продуктите от допустимите сектори на под мярка 4.2, и може би на първо място изградени пазарни позиции. За съжаление, голямата част от тези предпоставки не са налице при новите предприятия и те не участват в оценката и класирането на проектите. Въпреки наличието на преработвателен капацитет в България в пъти по-голям от наличната суровинна база по всички допустими сектори по под мярка 4.2, ще бъде финансиран допълнителен преработвателен капацитет, където ефективността и конкурентоспособността на новите предприятия ще бъдат трудно достижими.
- 3) **Междинните цели** – с увеличаването на бюджета до максимума по мярка 4.2. ще се постигне изпълнението на междинните финансови цели към края на 2018 г. Съгласно плана на ПРСР 2014-2010 г. до края на 2018 г. трябва да се разплатят около 700 млн. евро, за да не се загуби резерва на програмата, който е в размер от 140 млн. евро. До момента няма разплатени средства! За да може до края на 2018 година да се усвоят 700 млн. евро трябва сега да има одобрени проекти на поне два пъти по-висока стойност от заложената като цел. Към момента има само около 20 одобрени проекта по мярка 4.1., които тепърва ще почнат да се изпълняват. Същевременно, от инвестиционните мерки са отворени само 3, т.е. няма на кои други мерки да се разчита за усвояване на средствата от програмата навреме. Трябва да се има в предвид, че голяма част от проектите по мярка 4.1. и 4.2. са проекти свързани със строителство, където срока за изпълнение ще е до 36 месеца, което означава, че те ще могат да се изпълняват чак до средата на 2019 година. Т.е. към 2018 година практически ще има много малко изпълнени проекти, по които да се изплати субсидия. Затова, е критично важно в момента да се одобрят максимален брой проекти, които да стартират изпълнението си.
- 4) **Отваряне на нови мерки** – разпределянето на целия ресурс по мярката за финансиране на подадените сега проекти по 4.2. ще позволи администрацията да съсредоточи своите усилия през следващите 1-2 години върху предстоящите за отваряне мерки, без да отделя част от капацитета си за тежката за подготовка и оценка на проекти по под мярка 4.2 за втори прием през 2016 г. Трябва да се има предвид, че до момента са били отворени под 20% от предвидените по програмата подмерки, а вече сме трета година от програмния период.

- 5) Ако има **финансови корекции по проектите** поради неизпълнение на условията или неизпълнени проекти поради липса на финансиране, е добре средствата да се възстановят в програмата навреме, за да се натрупа бюджет и да се **отвори приема още един път с достатъчно време за изпълнение** преди края на програмния период.

При разглеждането и оценяването на проектите апелираме към внимание и детайл относно:

- Проекти, които са заявили осигуряване на био суровина и са представили документ, че все още са в преход, **да не получават точки за собствена био суровина;**
- Проекти на стартиращи предприятия **да не получават точки за био продукция**, защото стартиращите предприятия няма как да представят сертификат за био производство;
- Проекти, свързани с изграждане на нови сгради да не получават **точки за енергийна ефективност** ако в обследването за енергийна ефективност, спестяванията са в резултат само на изграждането на новата сграда.
- **Създаване на изкуствени условия** - имаме информация, че по подмярка 4.2 масово са подадени проекти на винарски изби за производство на гроздов сок от десертни лозя, както и за производство на плодов оцет от суровини в чувствителните сектори. Тези проекти събират голям брой точки поради наличието на собствена суровина в чувствителен сектор и по този начин най-вероятно ще получат финансиране. Същевременно считаме, че при огромната част от проектите това представлява създаване на изкуствени условия и предвиденото за закупуване оборудване няма да се използва за производство на сок и/или плодов оцет, а на вино. Подобно оборудване би трябвало да се анализира внимателно и при наличие на машини, които могат да произвеждат и продукти от суровини различни от чувствителните сектори, да не получава приоритет за чувствителен сектор.
- **Собствени суровини** – предлагаме да се дават точки за „собствени суровини“ само в случай, че кандидати и в момента произвеждат такива. В допълнение, предлагаме да се извършва допълнителна проверка на масивите с десертни лозя, на овощните масиви, на зеленчуковите площи, на броя на животните и на други притежавани от кандидати, заявили преработка на собствена суровина, за да може да бъде съпоставен капацитетът на закупуваното оборудване спрямо обезпечеността със собствена суровина.
- **Прозрачност** - с оглед необходимостта от прозрачност предлагаме ДФЗ да публикува след предварителния ранкинг списък с всички подадени проекти - събралите достатъчен брой точки, които ще бъдат евентуално финансирани, както и тези за които няма да стигнат средствата, но все пак биха могли да обжалват класирането в законовия срок. Така могат всички заинтересувани страни да бъдат наясно с това какво се случва. Освен това, именно тези които са били оцетени неправомерно при оценяването и които би следвало да се включат и оповестят в един списък с „резерви“, би следвало да са осведомени преди излизането на списъка с одобрени за финансиране, тъй-като след евентуални жалби, ранкинга може да се промени.
- **Информираност** - с оглед по-добрата информираност и подготвеност на бенефициентите смятаме, че е редно ДФЗ да публикува типовия договор, който ще подписват одобрените кандидати по подмярка 4.2, както и в бъдеще това да се превърне в стандартна практика.

Уважаема г-жо Танева, уважаеми г-н Грудев,

Увеличаването на бюджета и одобряването на максимален брой проекти ще бъде ясен позитивен знак към българските преработватели за отношението на настоящата администрация към този сектор и защита на националните интереси.

В тази връзка Ви молим за среща, на която да обсъдим нашите предложения и възможностите за финансиране на по-голям брой проекти.

С пожелания за успешна работа,

гр. София, 17.02.2016 г.

Оставам с уважение,

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА
Председател на УС на БАКЕП